

СПЕЦІАЛЬНИЙ ОДЯГ: РОЛЬ НОРМАТИВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ЙОГО АСОРТИМЕНТУ

Наведено і проаналізовано перелік основних нормативних документів, які регулюють порядок забезпечення працівників одягом спеціального призначення.

Ключові слова: спецодяг, нормативний документ, типові норми видачі спецодягу.

Tereshkevych N. A.

SPECIAL CLOTHES: ROLE OF NORMATIVE DOCUMENT IN FORMING OF HIS ASSORTMENT

In work it is resulted and analysed the list of basic normative documents which regulate the order of providing of workers by the clothes of the special setting.

Key words: overall, normative document typical norms of delivery of overall.

Вступ. Спецодяг - це не просто обов'язкова вимога охорони праці, але й потужний інструмент створення яскравого образу компанії. Усе більше компаній намагаються забезпечити співробітників максимально комфортним одягом, що відображає корпоративний стиль. З'явився навіть термін «корпоративний спецодяг», тобто спецодяг, що є своєрідною візитною карткою компанії. Перевага віддається не стільки створенню окремого виду спецодягу, скільки формуванню цілісної асортиментної колекції виробів. У цьому випадку комплексно вирішується ціла низка завдань: створюється єдиний фірмовий стиль, що дозволяє візуально підкреслити спільність і корпоративну належність співробітників за допомогою колористичного вирішення, єдиної фірмової символіки. Крім того, це допомагає ідентифікувати належність працівника до тієї або іншої організації, що особливо важливо, коли на об'єктах компанії працює багато підрядних організацій.

Аналіз інформаційних джерел, свідчить про те, що дослідження товарознавчих аспектів одягу спеціального призначення є недостатніми [1-4]. Тому необхідний науковий пошук в цьому напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування необхідності проведення комплексних товарознавчих досліджень асортименту, споживних властивостей і рівня якості спеціального одягу різного цільового призначення.

Результати досліджень. Обов'язок надавати своїм працівникам спецодяг покладений на всі підприємства, установи, організації незалежно від форм власності і видів їх діяльності, для працівників яких є обов'язковим застосування під час трудового процесу спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту. Тобто незалежно від того, якої форми власності і в якій сфері працює певне підприємство, тим його працівникам, посади і роботи яких зазначені в Типових нормах видачі спецодягу та інших нормативних актах з охорони праці як такі, що потребують надання засобів індивідуального захисту, повинен обов'язково надаватися спецодяг.

Варто звернути увагу на слово «працівники», наведене у статті 163. Згідно зі ст. 1 КЗпП працівник — це фізособа, яка працює на підставі трудового договору на підприємстві, в установі, організації чи у фізичної особи, яка використовує найману працю. Ну і, звичайно, необхідно врахувати те, що вимога про надання спецодягу висувається саме КЗпП, який, як відомо, регулює трудові відносини. Цивільно-правові відносини в Україні регулює Цивільний кодекс України, і в ньому, на жаль, не встановлено вимоги до надання спецодягу фізособам,

які працюють за будь-яким цивільно-правовим договором. Отже, спецодяг — це соціальна гарантія, встановлена тільки для тих працівників, які працюють за трудовими договорами, посади або роботи яких перелічені в законодавчо встановлених нормах щодо безкоштовного надання спецодягу.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону праці» та статті 163 КЗпП на роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці, а також на роботах, що пов'язані із забрудненням, або тих, що здійснюються в несприятливих температурних умовах, працівникам видаються безплатно (але тільки в межах встановлених норм) спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі — спецодяг) згідно з ГОСТ 12.4.011-89 «Система стандартів безпеки праці. Средства защиты работающих. Общие требования и классификация». Загальним нормативним документом, що регулює порядок надання працівникам спецодягу, є Положення №170.1.

Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом та іншими засобами індивідуального захисту затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 29.10.96 р. №170. Згідно з цим Положенням, спецодяг видається працівникам тих професій та посад, для яких це передбачено Типовими галузевими нормами безплатної видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, або відповідними галузевими нормами, запровадженими на підставі типових.

Сьогодні діють кілька законодавчо встановлених норм безплатної видачі спеціального одягу для різних галузей господарювання. Повний перелік нормативних документів, що регулюють надання спецодягу на підприємствах, наведено у Державному реєстрі нормативно-правових актів з охорони праці, затверджене наказом Держпромгірнагляду від 20.06.2006 р. №102. Як правило, в таких законодавчо встановлених нормах зазначаються: перелік професій та посад, за якими надається спецодяг; найменування конкретних видів спецодягу, що мають надаватися; термін носіння спецодягу (зазвичай вказується у місяцях).

Законодавчо встановлені норми безплатної видачі спецодягу працівникам сільського та водного господарства (затверджені Наказом Комітету по нагляду за охороною праці України від 10.06.98 р. №117); робітникам і службовцям житлово-комунального господарства (затверджені наказом Держкомпраці СРСР у 1990 р.); робітникам і службовцям наскрізних професій та посад усіх галузей народного господарства і окремих виробництв (затверджені постановою Державного комітету СРСР з праці і соціальних питань, Президії Всесоюзної Центральної Ради Професійних Спілок від 12.02.81 р. №47/П-2); членам добровільних газорятівних дружин та добровільних допоміжних гірничорятувальних команд (затверджені постановою Держкомпраці СРСР і Президії ВЦРПС від 20.02.80 р. №43/П-2); робітникам і службовцям гірничої та металургійної промисловості та металургійних виробництв інших галузей промисловості (затверджені постановою Держкомпраці СРСР від 01.08.79 р. №344/П-7); працівникам підприємств електроенергетичної галузі (встановлені наказом Держохоронпраці від 01.11.2004 р. №241); робітникам і службовцям машинобудівних та металообробних виробництв (затверджені наказом Держкомпраці СРСР у 1980 р.); робітникам і службовцям підприємств та організацій матеріально-технічного постачання (затверджені Постановою Держкомпраці СРСР від 12.02.81 р. №47/П-2).

Однак встановлені законодавчо Типові галузеві норми не є остаточними. З огляду на специфіку виробництва вимоги технологічних процесів і нормативних актів з охорони праці за узгодженням з представниками профспілкових органів за рішенням трудового колективу підприємства, вираженим окремими пунктами колективного договору, працівникам може надаватися спецодяг понад перераховані вище Типові норми. Крім того, колективним договором може бути передбачене скорочення термінів використання спецодягу. В окремих випадках, враховуючи особливості виробництва, власник може за погодженням з уповноваженим з охорони праці трудового колективу підприємства і профспілками замінювати деякі види спецодягу. Наприклад, комбінезон бавовняний — костюмом бавовняним і навпаки; костюм брезентовий — костюмом бавовняним з вогнезахисним або водовідштовхувальним просоченням тощо. Але заміна одних видів спеціального одягу іншими не повинна погіршувати їхні захисні властивості.

Зміни та доповнення до встановлених норм видачі працівникам спецодягу з урахуванням виробничих та кліматичних умов можуть вноситись за обґрунтованими пропозиціями для затвердження Державним комітетом України з нагляду за охороною праці у встановленому порядку: для галузевих підприємств — міністерствами і відомствами України (Автономної Республіки Крим); для підприємств, що не мають вищого господарського органу — обласною (Київською та Севастопольською міською) державною адміністрацією.

Висновки. У роботі проаналізовано деякі нормативні документи стосовно забезпечення працівників різних професій спеціальним одягом та іншими засобами індивідуального захисту. Загальним нормативним документом, що регулює порядок надання працівникам спецодягу, є Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 29.10.96 р. №170. Згідно з цим Положенням спецодяг видається працівникам тих професій та посад, для яких це передбачено Типовими галузевими нормами безплатної видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, або відповідними галузевими нормами, запровадженими на підставі типових.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про необхідність сучасного товарознавчого трактування структури асортименту, основних властивостей та рівня якості названих груп одягу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. www.profinvin.ua
2. www.avers LTD.ua
3. www.speccostume.ua
4. www.special.ru

УДК 677.11.03

Мартосенко М. Г., Семак Б. Д.

НОВИЙ АСОРТИМЕНТ ОДЯГОВИХ КОТОНІНОВМІСНИХ ТРИКОТАЖНИХ ПОЛОТЕН

Розглянуто можливість використання котонізованої пряжі у виробництві верхніх трикотажних полотен

Ключові слова: льон, котонін, трикотажні полотна.

Martosenko M. H., Semak B. D.

NEW ASSORTMENTS OF DRESSED COTONIN KNITTED FABRIC

It is considered the possibility of the using cottonized yarn in the production of upper knitted fabric

Key words: flax, cottonin, knitted fabric.

Вступ. Технічний прогрес в ХХ столітті та засилля хімічних матеріалів в одязі негативно вплинули на здоров'я людей, зокрема викликали поширення алергічних захворювань. У зв'язку з цим у споживачів текстильної продукції з'явився стійкий інтерес до натуральної сировини.